

УДК 7.012:655.26-026.15(043.2)

Заярська Валерія Денисівна, здобувачка вищої освіти кафедри дизайну

Радько Катерина Володимирівна, науковий керівник, старший викладач кафедри дизайну

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

МЕЖІ ТА МОЖЛИВОСТІ КРЕАТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

***Анотація.** Досліджено розробку автобіографічного зіну, зв'язку персонального креативного вираження та вимог постійної продуктивності в умовах капіталістичних відносин у соціумі через призму графічного дизайну. Проведено деконструкцію понять “дизайн” та “креативність” для сучасного митця. Дослідження проведено методом аналізу та рефлексії власного досвіду під час створення автобіографічного зіну. Основною метою дослідження є демонстрація двоїстості природи графічного дизайну — мистецького напрямку, що суміщає і конфліктуючі поняття, а саме: креативність, яка не є постійним та стабільним ресурсом, і потребу постійної експлуатації творчого ресурсу в робочих рамках.*

***Ключові слова:** графічний дизайн, періодичне видання, зін, цифрова графіка, мішана техніка, автобіографія, типографіка, рефлексія.*

Вступ. У сучасному візуально-комунікативному просторі інформація набуває особливого значення, оскільки саме вона впливає на потенційного споживача. Стрімкий розвиток новітніх інформаційних технологій визначає якість графічного дизайну, що є невід'ємною складовою сучасної культури. Мистецькі проекти змагаються між собою за увагу суспільства, подаючи інформацію через емоційно насичені візуальні образи, у центрі яких — концепція та розвиток творчої ідеї [1]. Відомо, що графічний дизайн, на відміну від інших мистецьких течій, хоч і є частково інструментом персонального вираження, або демонстрації своєї соціо-політичної позиції, в сучасному світі все таки є більше інструментом продажу — брендинговий дизайн, дизайн соціальних мереж, дизайн реклами. [2] Графічний дизайн наразі існує щоб продавати та споживати, і постає питання — чи молоді митці, які обирають для себе цю течію, готові до експлуатації власної креативності? Чи є креативність вичерпним ресурсом? [3]

Матеріали та методи. Ідея розробки та реалізації цього проекту з'явилась від відчуття

внутрішнього конфлікту. Якщо звузити цей конфлікт, то причина полягає в поглядах на графічний дизайн у житті сучасного творця, та процес креативності. Основним методом дослідження та збору інформації є аналіз власного досвіду роботи графічною дизайнеркою, а також пошук себе у цій сфері загалом, так само як і витоків власної креативності.

Результати. Накопичення наведених вище думок та роздумів в результаті дало поштовх на створення проєкту, чи скоріше, продукту, який міг би перенести психологічні тези на графічну площину. Для втілення задуму було обрано формат зіну, з декількох причин: це випадок матеріального прояву графічного дизайну, де він може залишитись не тільки в робочому просторі ноутбука чи в соцмережах, а може бути виданий як періодичне видання. Проектування зіну дає можливість використати у роботі усі наявні в арсеналі графічного дизайнера інструменти та скіли – пошук інформації, написання та форматування тексту, розробка безпосереднього дизайну із графічних та фото-елементів, тощо.

Періодичне видання має назву “Unmade”, що дублюється українською мовою як “Деконструкт”. Мета — продемонструвати деконструкцію таких понять як графічний дизайн, продуктивність та креативність, продемонструвати можливості та межі цих понять для суб’єкту.

Кінцевий вигляд періодичного видання повинен передавати загальний настрій основних меседжів, наведених у ньому як тези, риторичні питання та монологи. Вищезгадана обрана назва натякає, що на меті стоїть показати графічний дизайн таким, яким він не є в сучасному цифровому суспільстві. Якщо зараз дизайн — яскравий, кричущий, швидкий та спирається здебільшого на контрастні візуальні вирішення, тоді наповнення зіну буде тихим, мінімалістичним, але при цьому десь — ламати звичайну дизайнерську сітку, десь рішення про розташування текстових блоків буде авангардним, десь буде прослідковуватись суцільна емоційна порожнеча, а подекуди буде кидатись тихий виклик сучасному світу та капіталістичній культурі продуктивності.

Саме видання цього проєкту як зіну є викликом власній творчості та можливостям. Чи зможе суб’єкт, який вже звик до роботи підрядника, який постійно займається монотонною та конвеєрною працею, внесенням правок та роботою не на сповнений сенсами та душею результат а на швидкість, зробити щось, що настільки продемонструє власну необмежену рамками креативність і настільки розкриє притуплений емоційний стан та глибинну рефлексію? Чи зможе суб’єкт поєднати всі свої знання та можливості

і видати це в справжнє друковане видання, яке кожен матиме змогу потримати в руках та усвідомити фізичну наявність та вагомість цього продукту?

На момент підготовки цих матеріалів, проект знаходиться на етапі ескізування, однак не дивлячись на ранню стадію реалізації, уявлення про кінцевий вигляд та результат має вже конкретно сформований вигляд.

Висновок. На основі проведеного дослідження та роботи можна зробити висновок, що проект розробки автобіографічного зіну є способом розширити власні межі креативності, а також бажанням виплеснути накопичені роздуми на фізичні сторінки, в сподіваннях що це знайде свій відгук серед тих, на кого, власне, цей “продукт” розраховано — молодих дизайнерів, які шукають своє місце у цій сфері. Проект автобіографічного зіну комбінує мінімалізм із контрастністю чорного та білого, тиху втому та кричущий розпач, цифрове мистецтво та перспективу людини-творця. Використання мінімалістичного дизайну і чистого оформлення деяких сторінок є не просто графічним прийомом, а основним засобом передачі емоційної складової та естетичної цінності продукту.

Автобіографічний зін є не просто можливістю дизайнера видати власний друкований продукт. Це можливість анонімного висловлення власної рефлексії читачам і сподівання на таке саме анонімне прийняття та розділення власних емоційних переживань аудиторією, якій цей проект резонуватиме так само близько до душі, як і автору.[4] Створення малотиражного часопису також підтверджує актуальність та зацікавленість людей в існуванні фізичних проявів дизайну, таких як журнали, артбуки та зіни, що підкреслює важливість дизайнера як творця та креативника в сучасну епоху бурхливого розвитку штучного інтелекту.

Список використаних джерел:

1. Балабуха, Н. М., Здор, О. Г., Радько, К. В. (2025). Календар митця як презентаційний дизайн-проект. Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», с. 86-89.
2. Afonso Matos (2022). «Who can afford to be critical? An inquiry into what we can't do alone, as designers, and into what we might be able to do together, as people.», 92 с.
3. Silvio Lorusso (2023). «What Design Can't Do. Essays on Design and Disillusion», 352 с.
4. Kevin Yuen Kit Lo (2024). «Design Against Design. Cause and consequence of a dissident graphic practice», 280 с.